

4.3 Hoàn thành kiểm toán

4.3.1 Báo cáo kiểm toán

4.3.1.1 Khái niệm

- Báo cáo kiểm toán là sản phẩm cuối cùng của một cuộc kiểm toán độc lập, là loại báo cáo bằng văn bản do kiểm toán viên và công ty kiểm toán lập và công bố để nêu rõ ý kiến chính thức của mình về Báo cáo tài chính của đơn vị được kiểm toán

4.3.1.1 Khái niệm

Báo cáo kiểm toán được sử dụng để:

- a) Cổ đông, nhà đầu tư, bên tham gia liên doanh, liên kết, khách hàng và tổ chức, cá nhân khác có quyền lợi trực tiếp hoặc liên quan đến đơn vị được kiểm toán xử lý các quan hệ về quyền lợi và nghĩa vụ của các bên có liên quan;
- b) Cơ quan nhà nước quản lý, điều hành theo chức năng, nhiệm vụ được giao;
- c) Đơn vị được kiểm toán phát hiện, xử lý và ngăn ngừa kịp thời sai sót, yếu kém trong hoạt động của đơn vị.

- Các chuẩn mực liên quan

4.3.1.2 Các yếu tố của Báo cáo kiểm toán

Tên và địa chỉ CTKT

Số hiệu BCKT

Tiêu đề BCKT

Người nhận BCKT

- Đối tượng kiểm toán
- Trách nhiệm người quản lý và kiểm toán viên

Đoạn mở đầu

- Chuẩn mực kiểm toán
- Bảo đảm hợp lý
- Công việc và thủ tục đã thực hiện
  - Kiểm tra trên cơ sở chọn mẫu
  - Đánh giá việc tuân thủ
  - Đánh giá các ước tình và xét đoán
  - Đánh giá việc trình bày toàn bộ
- Cơ sở hợp lý

Phạm vi và căn cứ thực hiện

Ý kiến của kiểm toán viên

Địa điểm và thời gian lập BCKT

Chữ ký và đóng dấu

4.3.1.3 Các loại ý kiến

	<u>NM/ GT</u>	<u>Trước/sau</u>
<u>-Chấp nhận toàn phần</u>		
•Không có nhấn mạnh	Không	
•Có đoạn nhấn mạnh	Nhấn mạnh	S
<u>- Chấp nhận từng phần</u>		
•Tùy thuộc vào	Giải thích	T/S
•Ngoại trừ	Giải thích	T
<u>- Từ chối nhận xét</u>	Giải thích	T
<u>- Không chấp nhận</u>	Giải thích	T

Chấp nhận toàn phần không có đoạn nhấn mạnh

- Báo cáo Tài chính không có sai lệch trọng yếu
- Báo cáo tài chính có sai lệch trọng yếu nhưng đã điều chỉnh
- Các thay đổi chính sách kế toán đã được khai báo đầy đủ.

Chấp nhận toàn phần không có đoạn nhấn mạnh

"Theo ý kiến của chúng tôi, báo cáo tài chính đã phản ánh trung thực và hợp lý trên các khía cạnh trọng yếu tình hình tài chính của công ty ABC tại ngày 31/12/X, cũng như kết quả kinh doanh và các luồng lưu chuyển tiền tệ trong năm tài chính kết thúc tại ngày 31/12/X, phù hợp với chuẩn mực và chế độ kế toán Việt Nam hiện hành và các quy định pháp lý có liên quan./.

Chấp nhận toàn phần có đoạn nhấn mạnh

- Khi muốn lưu ý người đọc BCTC về một vấn đề không ảnh hưởng đến ý kiến của KTV:
  - Thông tin đính kèm với BCTC không nhất quán với BCTC
  - Giả thiết tính hoạt động liên tục có thể bị vi phạm ...

Chấp nhận toàn phần có đoạn nhấn mạnh

"Theo ý kiến của chúng tôi, báo cáo tài chính đã phản ánh trung thực và hợp lý trên các khía cạnh trọng yếu ..... phù hợp với chuẩn mực và chế độ kế toán Việt Nam hiện hành và các quy định pháp lý có liên quan.

Ở đây chúng tôi không phủ nhận ý kiến chấp nhận toàn phần như trên, mà chỉ muốn lưu ý người đọc báo cáo tài chính đến điểm X trong phần thuyết minh báo cáo tài chính: khoản lỗ thuần của đơn vị là ZZZ trong năm tài chính kết thúc ngày 31 tháng 12 năm 20X0 và tại ngày này, khoản nợ ngắn hạn của đơn vị vượt quá tổng tài sản là ZZZ. Những điều kiện này, cùng với những vấn đề khác được nêu trong điểm X trong phần thuyết minh, chỉ ra sự tồn tại của yếu tố không chắc chắn trọng yếu có thể gây ra sự nghi ngờ đáng kể về khả năng hoạt động liên tục của đơn vị".

Chấp nhận từng phần, dạng tùy thuộc vào

- Khi tồn tại một tình huống chưa rõ ràng, phụ thuộc vào một sự kiện trong tương lai nằm ngoài khả năng kiểm soát của KTV và đơn vị.

Chấp nhận từng phần, dạng tùy thuộc vào

"Theo ý kiến của chúng tôi, báo cáo tài chính đã phản ánh trung thực và hợp lý trên các khía cạnh trọng yếu ... phù hợp với chuẩn mực và chế độ kế toán Việt Nam hiện hành và các quy định pháp lý có liên quan, **tùy thuộc vào:**

- Khoản doanh thu XX VNĐ được chấp nhận;
- Khoản chi XY VNĐ được Hội đồng quản trị thông qua.

Chấp nhận từng phần, dạng ngoại trừ do giới hạn phạm vi kiểm toán

- Giới hạn phạm vi kiểm toán khi kiểm toán viên không thực hiện được các thủ tục kiểm toán cần thiết mà không có thủ tục thay thế phù hợp.
- Vấn đề giới hạn phạm vi chưa ảnh hưởng đến tổng thể của BCTC.

Chấp nhận từng phần, dạng ngoại trừ do giới hạn phạm vi kiểm toán

Chúng tôi đã không thể tham gia kiểm kê hàng tồn kho vào ngày 31/12/X, vì tại thời điểm đó chúng tôi chưa được bổ nhiệm làm kiểm toán. Với những tài liệu hiện có ở đơn vị, chúng tôi cũng không thể kiểm tra được tính đúng đắn của số lượng hàng tồn kho tại thời điểm trên bằng các thủ tục kiểm toán khác.

Theo ý kiến chúng tôi, **ngoại trừ** những ảnh hưởng đến báo cáo tài chính vì lý do nêu trên, báo cáo tài chính đã phản ánh trung thực và hợp lý trên các khía cạnh trọng yếu ... phù hợp với chuẩn mực và chế độ kế toán Việt Nam hiện hành và các quy định pháp lý có liên quan.

Chấp nhận từng phần, dạng ngoại trừ do không nhất trí với giám đốc

- Khi không nhất trí với Giám đốc dẫn đến các sai lệch trọng yếu trên BCTC
- Tuy nhiên, sai lệch chưa ảnh hưởng đến tổng thể BCTC

Chấp nhận từng phần, dạng ngoại trừ do không nhất trí với giám đốc

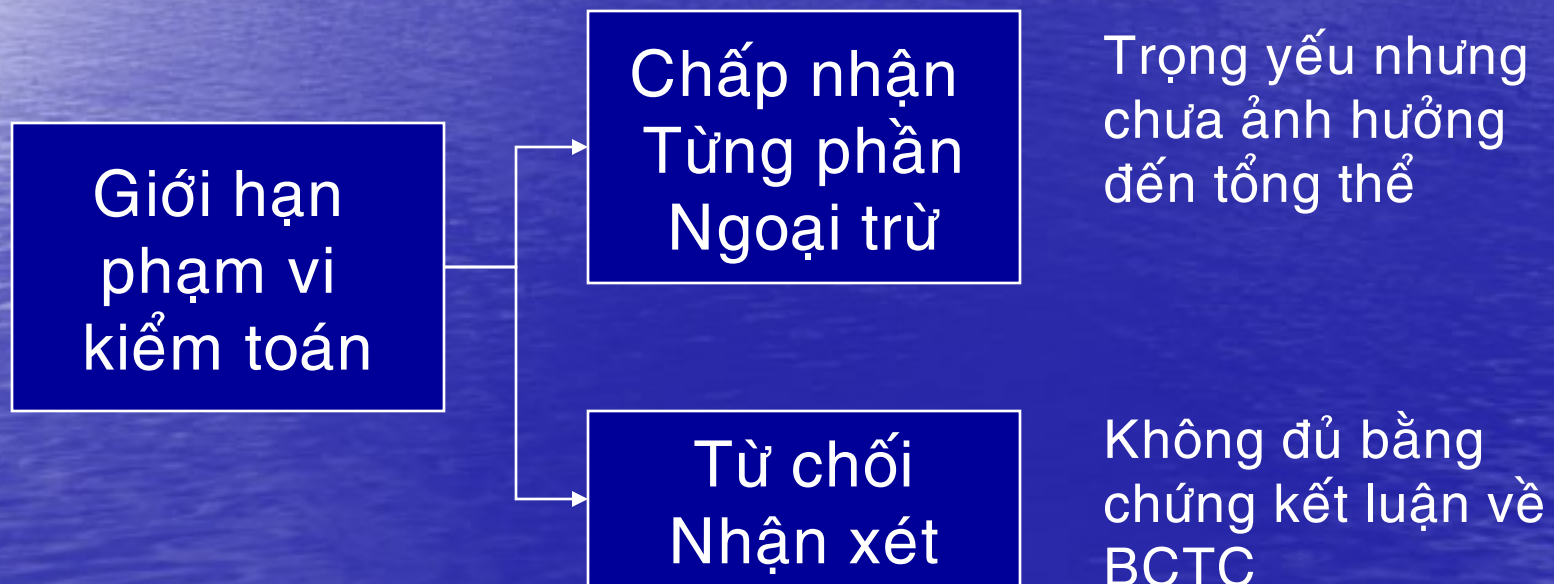
"... Như đã nêu trong phần thuyết minh X của báo cáo tài chính, đơn vị đã không tính khấu hao TSCĐ, trong khi TSCĐ này đã thực sự được sử dụng trên 6 tháng, với mức khấu hao đáng lẽ phải tính là XXX VNĐ. Do vậy, chi phí kinh doanh đã bị thiếu và giá trị thuần của TSCĐ đã cao hơn thực tế với giá trị tương đương XXX VNĐ, làm cho lãi tăng giả tạo XXX VNĐ.

Theo ý kiến của chúng tôi, **ngoại trừ** ảnh hưởng (nếu có) đến báo cáo tài chính của sự kiện trên, báo cáo tài chính đã phản ánh trung thực và hợp lý trên các khía cạnh trọng yếu..."

Từ chối nhận xét

- Giới hạn về phạm vi kiểm toán đã ảnh hưởng đến tổng thể, khiến cho KTV không đủ bằng chứng đưa ra ý kiến về BCTC như là một tổng thể.

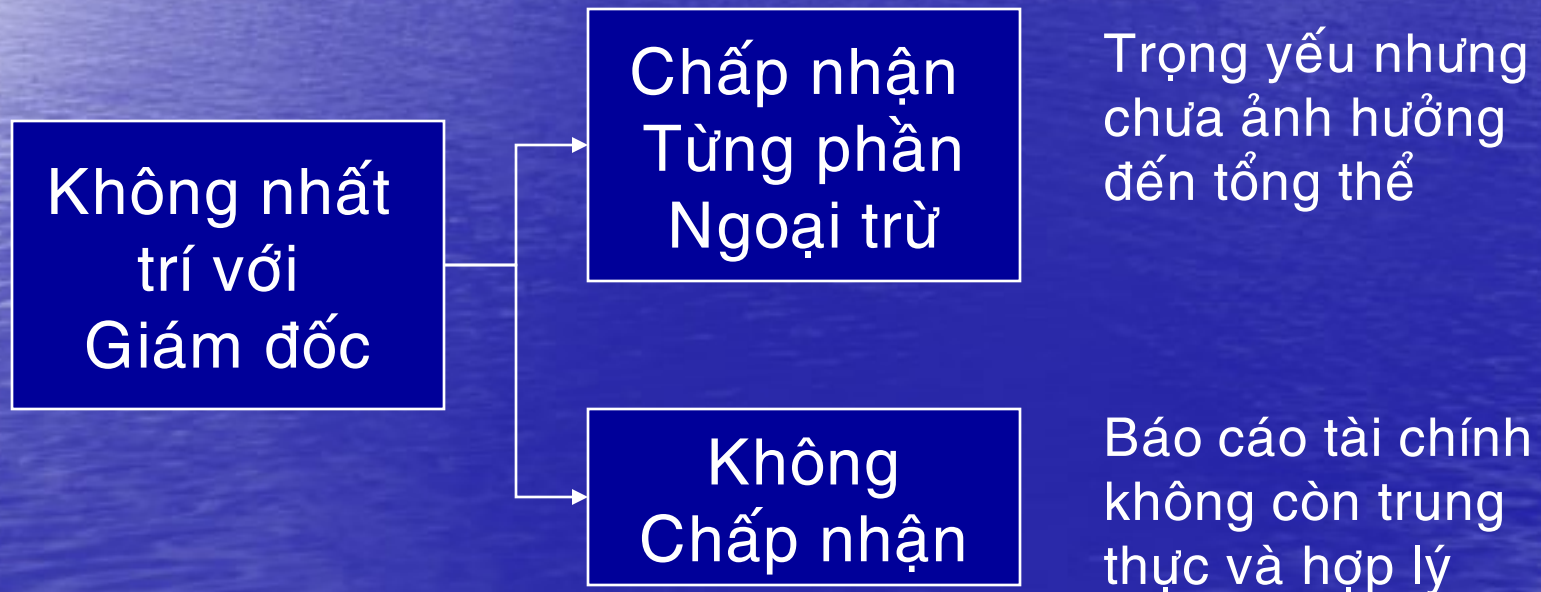

Từ chối nhận xét

Do những hạn chế từ phía đơn vị mà chúng tôi đã không thể kiểm tra được toàn bộ doanh thu, cũng không nhận được đủ các bản xác nhận nợ phải thu từ khách hàng, và vì tính trọng yếu của các sự kiện này, chúng tôi không thể đưa ra ý kiến của mình về báo cáo tài chính của đơn vị.

Không chấp nhận

- Khi không nhất trí với Giám đốc mà vấn đề này đã ảnh hưởng đến tổng thể BCTC, khiến cho BCTC không còn trung thực và hợp lý nữa.

Không chấp nhận

Trong báo cáo tài chính, giá trị TSCĐ là XXX VNĐ; khoản vay công ty B là XY VNĐ đã không phản ánh trong sổ kế toán và không có chứng từ kế toán xác minh...

Theo ý kiến của chúng tôi, vì ảnh hưởng trọng yếu của những vấn đề nói trên, báo cáo tài chính đã phản ánh **không trung thực và không hợp lý** trên các khía cạnh trọng yếu tình hình tài chính của công ty ABC tại ngày 31/12/X, cũng như kết quả kinh doanh và các luồng lưu chuyển tiền tệ trong năm tài chính kết thúc tại ngày 31/12/X, **không phù hợp** với chuẩn mực và chế độ kế toán Việt Nam hiện hành và các quy định pháp lý có liên quan.

4.3.2 Hồ sơ kiểm toán

Khái niệm Tài liệu do KTV lập, thu thập, phân loại, sử dụng và lưu giữ dưới mọi hình thức lưu trữ theo pháp luật.

Yêu cầu KTV phải lập và lưu trữ HSKT đủ để làm cơ sở cho ý kiến của mình và chứng minh cuộc kiểm toán tuân thủ các chuẩn mực kiểm toán

Hồ sơ kiểm toán ...

**Mục đích/
Ý nghĩa**

Lưu trữ bằng chứng và làm cơ sở cho việc đưa ra ý kiến

Giúp quá trình lập kế hoạch và thực hiện kiểm toán

Phục vụ việc kiểm tra, soát xét và đánh giá chất lượng công việc kiểm toán

Giúp xử lý các phát sinh sau cuộc kiểm toán

Hồ sơ kiểm toán ...

**Nội dung,
hình thức**

Phải đầy đủ và chi tiết để cung cấp một sự hiểu biết tổng thể về cuộc kiểm toán, bao gồm các thông tin về:

Kế hoạch kiểm toán

Các thủ tục đã tiến hành

Các bằng chứng đã đạt được

Các kết luận dựa trên các bằng chứng

Hồ sơ kiểm toán ...

Phân loại   Hồ sơ kiểm toán chung
                         Hồ sơ kiểm toán năm

**Bảo
quản, lưu
trữ**   Lưu trữ an toàn và bảo mật trong thời
                         gian cần thiết (10 năm theo NĐ129)
                         Hồ sơ kiểm toán thuộc quyền sở hữu
                         của công ty kiểm toán